

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/133/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117206489
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2117206489.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. Q., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: M. Q., nar. XX.XX.XXXX, D. XX, U., zastúpená advokátom: JUDr. Tibor Sanák, Námestie SNP 2, Trnava a U. Q., nar. XX.XX.XXXX, U. XB, U., zastúpený advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, Hlavná 25, Trnava, o návrhu na zmenu zverenia maloletého dieťaťa, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 27P 26/2017-88 zo dňa 29.05.2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh zamietol (výrok I.), uložil rodičom povinnosť pri odovzdaní dieťaťa zároveň podať stručnú písomnú informáciu o zdravotnom stave maloletého; o termínoch vyšetrení, konzultácií, sedení maloletého v nasledovnom týždni; o rozsahu úloh, ktoré má maloletý v nasledujúcom týždni splniť (výrok II.) a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 36 ods. 1, § 78 ods. 1, § 24 ods. 5 Zákona o rodine vecne odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že od posledného rozhodnutia súdu dňa 14.6.2016 s právoplatnosťou dňa 1.7.2016 do podania návrhu 14.3.2017 uplynula krátka doba, počas ktorej nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu výchovného prostredia maloletého. Súd v predchádzajúcom konaní vykonal rozsiahle dokazovanie počas 4 rokov trvania sporu, pričom rozhodol o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Zároveň im uložil povinnosť podrobiť sa aj výchovnému opatreniu za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie. Napriek vykonaným pohovorom sa komunikácia medzi rodičmi nezlepšila. Nebolo sporné, že matka preferuje komunikáciu len cestou SMS správ, pri odovzdávaní dieťaťa rodičia vôbec nekomunikujú, neposkytujú si žiadne informácie. Logopedička sa vyjadrila k striedavej osobnej starostlivosti, avšak okrem výhrady, že s dieťaťom prišla namiesto otca babka a nemalo materiály, ktoré potrebuje na prípravu iné skutočnosti neuviedla. V svojom stanovisku však neuvádza, že ani jeden z rodičov nechodí osobne na sedenia, chodia starý rodičia, teda tak ako matke a j otcovi v starostlivosti o maloletého vypomáhajú rodičia. Nedostatok komunikácie rodičov má za následok aj to, že si rodičia neodovzdávajú všetky pokyny a ani materiálny na prípravu dieťaťa. Učiteľky z materskej škôlky vo svojom vyjadrení neuviedli žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bola striedavá osobná starostlivosť spochybnená. Matka predložila prepis SMS správ od 27.2.2017 do pojednávania, z ktorých je zrejmé, že rodičia len s ťažkosťami komunikujú cez SMS správy. Podľa vyjadrení rodičov spolu nekomunikujú ani pri

odovzdávaní dieťaťa. Napriek tomu, že matka tvrdí, že otec nekomunikuje sama sa žiadny spôsobom nepokúsila otcovi poskytnúť ústnu informáciu o dieťati. Napriek týmto nedostatkom v komunikácii rodičov podľa správy psychologičky zo dňa 19.4.2017 dieťa napreduje, došlo k redukcii hyperaktívnych prejavov a naďalej je potrebné s ním pracovať z dôvodu poruchy reči a jazyka.

Nakoľko v konaní nebola preukázaná potreba zmeny výchovného prostredia v záujme maloletého dieťaťa, súd návrh matky zamietol. Zároveň dospel k záveru, že v zmysle odporúčení psychológa po realizovanom výchovnom opatrení je potrebné uložiť rodičom povinnosť pri odovzdaní dieťaťa poskytovať si vzájomné písomné informácie o dieťati, za účelom odstránenia nedostatočnej informovanosti rodičov o dieťati. Súd zároveň špecifikoval základný okruh informácií, ktoré sú rodičia povinní v záujme dieťaťa si vzájomne poskytnúť.

Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie matka prostredníctvom advokáta. Poukázala na § 111, 112 CMP, na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa podľa Zákona o rodine zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolateľka považuje za formalistické bez akejkoľvek snahy zistiť skutkový stav, ustáliť príčinu zhoršených vzťahov medzi matkou a otcom, poskytnúť dôslednú ochranu záujmov maloletého dieťaťa z hľadiska ochrany duševného, telesného a citového vývinu a bez uvedomenia si ohrozenia vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej a citovej integrity matky zo strany otca. Poukázala na § 35, § 36 CMP keď súd prvej inštancie nerešpektoval tieto ustanovenia a nezistil skutočný stav veci, len sa formalisticky pridržiaval predchádzajúceho súdneho rozhodnutia vo veci a dokazovania, ktoré v ňom bolo vykonané. Súd prvej inštancie si ale neuvedomil, že dokazovanie v konaní Okresného súdu Trnava č.k. 12P 9/2012 bolo v drvivej väčšine v prospech matky vrátane znaleckého dokazovanie znalkyňou PhDr. Marty Halašovej PhD., až na jej záver, že je to navrhovateľka, ktorá je vinná za zhoršenie komunikácie s odporcom a má k odporcovi až nenávisťný vzťah. Následne prišla znalkyňa k rozporuplným záverom, keď na jednej strane tvrdila, že bola zistená podstatná prekážka pre zverenie maloletého U. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, pretože rodičia nekomunikujú a že matka explicitne vyjadrila nechotu komunikovať s otcom maloletého, avšak neuviedla prečo, z akého dôvodu a na druhej strane nepriamo pripustila, že aj za tejto situácie je možné zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti, čoho sa vzápätí chopil súd. V priebehu konania sa odvolateľka snažila upriamiť pozornosť súdu na príčinu tohto stavu a vysvetliť prečo s otcom dieťaťa nekomunikuje, resp. prečo sa s ním komunikovať nedá. V rámci pojednávania poukázala na konkrétne konania otca, ktoré nielen sťažujú komunikáciu, ale ju v skutočnosti maria. Podrobne poukázala na kroky a konania otca: 1/ trestné oznámenie na odvolateľku pre týranie zverenej osoby, ktoré bolo odmietnuté pre zjavnú neopodstatnenosť a slúžilo len na jej ohováranie, išlo podľa odvolateľky neférový prístup otca, čo negatívne hodnotila aj znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD.; 2/ namiesto očakávanej dohody ohľadom vyporiadania BSM podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia 09.12.2014, ktorý bol v rozhodnej časti zamietnutý a ktorý slúžil len na ohováranie matky; 3/ otec si neplní svoju vyživovaciu povinnosť o čom jej dala za pravdu aj znalkyňa PhDr. Marta Halašová, PhD. a matka nútená obrátiť sa na exekútora za účelom zabezpečenia pravidelného výživného. 4/ matka nemôže súhlasiť so stanoviskom znalkyne, ktorá na pojednávaní dňa 07.07.2015 konštatovala, že nezistila, že by negatívna sebaaprezentácia otca na webovej stránke ovplyvňovala akokoľvek maloletého. Obáva sa, že keď maloletý začne hailovať už bude neskoro. Znalkyňa nedostatočne ocenila sebaapropagáciu otca na webovej stránke a táto sebaapropagácia bola v konkrétnom čase nevhodná a zároveň vysoko škodlivá a diskvalifikovala otca z pozície seriózneho otca a občana. Základná príčina problémov medzi rodičmi vrátane zhoršenej komunikácie s otcom spočíva v správaní otca voči matke. Takýto záver sa uvádza aj v správe Referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 17.09.2015 Mgr. I. G. kde sa konštatovalo, že otec má tendenciu znevažovať matku. Odvolateľka poukázala na znalecký posudok MUDr. Ľubice Ondrisovej č. 22/2013, bod 3 kde sa uvádza, že zdravotný stav matky nebráni zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa a bod 5 záveru podľa ktorého choroba (Bipolárna afektívna porucha) má väčšinou prognózu dobrú a pri dodržiavaní doporúčení lekára väčšina dospelých je

schopná viesť riadny pracovný, osobný a spoločenský život. S touto chorobou matka v súčasnosti nemá žiadne problémy. Tvrdí, že je to otec, ktorý má nenávisť vzťah k nej, už niekoľkokrát to dokázal. Hlavným problémom medzi nimi je hrubé správanie otca voči matke. K návrhu pripojila dôkazy z ktorých vyplýva, že otec nezodpovedne pristupoval k plneniu si svojich povinností, že sa nezúčastňoval výchovného opatrenia na Referáte poradensko-psychologických služieb Trnava, nedostavoval sa na plánované prevzatie maloletého U. bez akéhokoľvek vysvetlenia, starostlivosť nechal na matku, nemal záujem o maloletého, nepýtal sa na syna a na jeho zdravotný stav, na pokroky ktoré dosahuje. Zároveň predložila SMS komunikácie z ktorej vyplýva aký má vzťah otec k maloletému a k matke, správu Mgr. I. G. zo dňa 06.02.2017, ktorý je v závere správy odporučil stanoviť pevný rámec definujúci zodpovednosť a povinnosť každého rodiča pri starostlivosti o maloletého a ktorého mal súd v konaní vypočuť, zápisnicu zo dňa 22.02.2017 spísanú na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, písomné stanovisko Mgr. D. D., logopedičky zo dňa 06.03.2017 ktorá vyhodnotila striedavú starostlivosť ako nevyhovujúcu formu výchovy vzhľadom na ochorenie dieťaťa, správu PhDr. S. N., PhD. zo dňa 19.04.2017 podľa ktorej mal maloletý U. expresívnu poruchu reči a jazyka, odporučila do prvého ročníka pre dieťa s NKS pri ZŠ v U. A. Y., vyjadrenie z materskej školy B. XX, U. zo dňa 23.05.2017 v ktorom PaedDr. R. W., triedna učiteľka a V. R., učiteľka dospeli k záveru, že striedavá starostlivosť je vzhľadom na mentálne a rečové schopnosti dieťaťa nevyhovujúca. V prípade pochybnosti mal súd vypočuť učiteľky maloletého. Z návrhu na vzdelávanie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, s pripojenými správami zo špeciálno-pedagogického vyšetrenia zo dňa 09.05.2017 a psychologického vyšetrenia zo dňa 16.05.2017 i logopedickú správu z 18.05.2017 súd zistil, že kompetentní odporučili zaradenie dieťaťa do prípravného ročníka pre deti NKS v U. a odporučili intenzívnu logopedickú a špeciálno-pedagogickú starostlivosť zameranú na intervenciu dyslálie a porúch porozumenia. Ani táto skupina dôkazov neprímala súd na to, aby sa zamýšľal nad potrebou zmeniť striedavú osobnú starostlivosť a vykonal k tomu potrebné dokazovanie. Namiesto toho konštatoval, že aj napriek nedostatkom v komunikácii rodičov podľa správy psychologičky zo dňa 19.04.2017 dieťa napreduje. Súd povrchne a nedôsledne hodnotil situáciu, nezamýšľal sa nad tým kto z rodičov sa pričínil o napredovanie dieťaťa. Podľa názoru matky stačilo minimálne dokazovanie a súd by zistil, že pozitívny trend nastal vďaka starostlivosti matky, pretože mala záujem a ochotu spolupracovať. Otec k PhDr. N., PhD. s maloletým nechodil vôbec, stretnutiu s Mgr. G. sa vyhýbal, na stretnutia s Mgr. D. prišiel sporadicky, resp. prišli jeho rodičia, pričom maloletý bol nepripravený, nemal potrebné pomôcky. Je pravdou, že učiteľky nemajú odborné skúsenosti znalkyne, ale 4 roky pedagogickej práce určite prispievajú k tomu, že maloletého spoznali lepšie ako znalkyňa za 15 minút. Taktiež v prospech matky vyznel aj návrh opatrovníčky na pojednávaní 29.05.2017, ktorá vzhľadom na rečovú vadu navrhla uložiť povinnosť rodičom podrobiť sa poradenstvu spolu s dieťaťom za účelom zistenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti a to akreditovaným pracoviskom Kľúč, pretože ona mala pochybnosti o vhodnosti nariadenej striedavej osobnej starostlivosti, pričom súd neakceptoval tento návrh opatrovníčky. Za daného stavu mal súd nariadiť dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania za účelom zistenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti a zároveň aj dokazovanie, či je otec spôsobilý na riadnu výchovu maloletého U. s ohľadom na charakterové a povahové vlastnosti, pracovnú zaneprázdnenosť a poruchu reči otca a vykonať aj iné dokazovanie ktoré by prichádzalo do úvahy. Matka má za to, že samotná porucha reči u otca diskvalifikuje otca z možnosti podieľať sa na výchove maloletého U. práve z dôvodu rečovej poruchy maloletého U.. Na základe toho žiada matka, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. K doručenému odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie za účelom vykonania súdnoznaleckého dokazovania.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné podľa § 387 CSP potvrdiť.

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu matky na zmenu zverenia maloletého U..

7. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zmenu zverenia, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Odvolateľka v odvolaní neuplatnila žiadne podstatné nové skutočnosti, dôkazy a argumenty než tie, s ktorými sa vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal už súd prvej inštancie, preto odvolaciemu súdu nezostáva nič iné, len na podporu správnosti prvoinštančného rozhodnutia uviesť nasledovné:

8. V zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 121 CMP, dohody i súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa menia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov maloletého alebo na strane maloletého, alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností.

9. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

11. Podľa čl. 18 ods. 1 vety prvej Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa:

12. Úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom sa uskutočňuje podľa stavu zisteného v čase rozhodovania súdu. Po tejto úprave však môžu nastať zmeny tak v pomeroch rodičov, ako aj v pomeroch maloletých detí, odôvodňujúcich zmenu pôvodného rozhodnutia súdu príp. dohody rodičov. Iba zmena závažnejšieho charakteru môže byť dôvodom na takú zmenu rozhodnutia. Zmena pomerov môže spočívať v rôznych okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska záujmu maloletých detí. Pri úvahe o tom, či sa má zmeniť rozhodnutie súdu alebo dohoda rodičov, treba mať na zreteli záujem dieťaťa na jeho riadnej výchove, pri rešpektovaní stálosti výchovného prostredia. Zmena doterajšieho výchovného prostredia je odôvodnená najmä vtedy, keď doterajšie výchovné prostredie už nezabezpečuje priaznivé podmienky pre plnohodnotný vývoj a rozvoj maloletého. Základným predpokladom pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu je, že od pôvodného rozhodnutia došlo k takej zmene pomerov, ktorá vyžaduje zmenu pôvodnej úpravy, zohľadňujúc pritom primárne záujem maloletého.

13. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z ktorého zistil, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 12P/9/2012-486 zo dňa 4.2.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 9CoP/13/2016-537 zo dňa 14.6.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 1.7.2016. Návrh na rozvod manželstva podala matka dňa 5.9.2012. Od právoplatnosti rozsudku (t.j. od 1.7.2016) bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v týždenných intervaloch vždy od 18,00 hod v nedeľu. Otcovi bolo určené výživné 50,-€ mesačne, zároveň bol upravený styk počas Vianočných a Novoročných sviatkov. Obom rodičom bolo uložené výchovné opatrenie, povinnosť podrobiť sa poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb na ÚPSVR Trnava v rozsahu 12 hodín. Konanie o rozvode

manželstva a úpravy práv a povinností rodičov na čas po rozvoze prebiehalo 3 roky a 10 mesiacov, počas konania súd vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti v rámci ktorého boli vypracované dva znalecké posudky. Po podanom odvolaní matky Krajský súd v Trnave potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, poukázal na závery znaleckého posudku, z ktorých vyplynulo, že obaja rodičia majú porovnateľný výchovný potenciál, na skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa a že rodičia sú povinní v záujme maloletého upraviť vzájomnú komunikáciu, čomu malo dopomôcť uložené výchovné opatrenie rodičom. Zdravotný stav maloletého a to poruchy reči a ich potreba odbornej korekcie, hyperaktivita a pomočovanie nie sú ťažkosťami takého charakteru, že by striedavá osobná starostlivosť maloletého neprimerane zaťažovala.

14. Striedavá osobná starostlivosť rodičov o maloletého sa realizuje od 1.7.2016. Matka podala predmetný návrh 14.3.2017, teda po viac ako ôsmich mesiacoch. Matka uvádzala ako dôvody pre zmenu zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti predovšetkým nezáujem otca o maloletého U. o čom svedčí skutočnosť, že v od 9.10.2016, keď mal prísť po maloletého do 5.3.2017 mal byť maloletý u otca 79 dní, avšak v skutočnosti bol u otca len 38 dní a zvyšok bol u matky. Podľa matky je rozsudok o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti prekonaný. Otec maloletého nenavštevuje podľa rozhodnutia, nezaujíma sa o jeho zdravotný stav, neponúkne matke pomoc pri výchove a starostlivosti o maloletého. Matka poukázala na poruchu reči u maloletého a aj z tohto dôvodu je striedavá starostlivosť pre maloletého škodlivá. Súd prvej inštancie zistil, že logopedička Mgr. D. D. dňa 6.3.2017 vyhodnotila striedavú starostlivosť ako nevyhovujúcu formu výchovy, pretože maloletý má chodiť na sedenia 1x týždenne, pričom v týždni keď má prísť s otcom prišiel v sprievode babky (matky otca) a nemal so sebou ani materiály potrebné na výuku. Zo správy PhDr. S. N., PhD. zo dňa 19.4.2017 súd prvej inštancie zistil, že podľa aktuálneho stavu maloletého, ktorý má expresívnu poruchu reči a jazyka, dochádza k postupnej redukcii problémov v čase aj z dôvodu postupu v kontrole zo strany dieťaťa (mierne limitovanej koncentráciou pozornosti). Zároveň konštatovala aj redukcii problémov v rámci hyperaktivity a koncentrácie pozornosti, odporučila v nasledovnom školskom roku zaradiť dieťa do 1. ročníka pre dieťa s NKS pri ZŠ v U., A. Y.. Matka predložila vyjadrenie materskej školy a to dvoch učiteliek maloletého zo dňa 23.5.2017, ktoré uviedli, že maloletý navštevuje školu od roku 2013, vzhľadom na mentálne a rečové schopnosti dieťaťa je striedavá osobná starostlivosť nevyhovujúca, podľa ich názoru je vhodnejšie prostredie u matky. Z psychologickkej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, referátu poradensko-psychologických služieb zo dňa 6.2.2017 súd zistil, že rodičia navštevovali referát z dôvodu uloženého výchovného opatrenia od 10.8.2016 do 13.1.2017. Uskutočnili 8 sedení, z toho spoločné sedenia sa realizovali len tri a na tri prišla len matka, otec sa neospravedlnil. Psychológ v zhrnutí uviedol, že rodičia inklinujú k paralelnému modelu rodičovstva, komunikujú len v nevyhnutných záležitostiach, cez SMS, e-maily alebo tretiu osobu, o rozhodnutiach nediskutujú, len si ich oznamujú, čiastočne rešpektujú rolu druhého rodiča, ochota otca komunikovať s matkou ohľadne syna, napr. pravidelným a vecným odpisovaním na SMS by zlepšilo napätú situáciu. Psychológ odporučil stanoviť pevný rámec definujúci zodpovednosť a povinnosti každého rodiča pri starostlivosti o maloletého.

15. Maloletý U. mal odloženú povinnú školskú dochádzku o jeden rok a bol odporúčaný na vzdelávanie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, bol zaradený do prípravného ročníka ZŠ.

16. Otec s návrhom matky na zmenu zverenia nesúhlasil, podľa otca striedavá osobná starostlivosť funguje, v priebehu jej realizácie nenastali žiadne zmeny odôvodňujúce jej zrušenie a zverenie maloletého do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Podľa otca počas prvých troch mesiacov fungovania striedavej starostlivosti nenastal žiaden problém. Od októbra otcovi pribudla práca a párkrát z objektívnych dôvodov nestihol v nedel'u maloletého v určenom čase vyzdvihnúť, preto požiadal svojich rodičov, avšak matka im odmietla maloletého odovzdať a keďže nechcel, aby bol maloletý svedkom zbytočných konfliktov, chodil maloletého vyzdvihnúť osobne nasledujúci deň. Otec za najväčší problém považuje absolútnu neochotu matky komunikovať s otcom. Matka sa s otcom nerozpráva, komunikuje len SMS správami.

17. Z takto vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k správneému záveru, ktorý v plnom rozsahu zdieľa aj odvolací súd, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na zmenu zverenia maloletého U., t.j. zrušenie striedavej osobnej starostlivosti a zverenie do osobnej starostlivosti matky. V prvom rade je potrebné konštatovať, že od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností v júni 2016 nedošlo k žiadnej takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného zverenia. Súd prvej inštancie dostatočne zisťoval opodstatnenosť dôvodov pre ktoré matka maloletého žiadala

zmenu zverenia maloletého a vykonal dokazovanie, ktorá matka maloletého v konaní navrhovala. Ďalšie prípadné návrhy na dokazovanie boli matkou uplatnené čo sa týka spolupráce s pracoviskom Kľúč a znalecké dokazovanie v prípade potreby. V tejto súvislosti matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nerešpektoval § 35 a 36 CMP a nezistil skutočný stav veci. Tu odvolací súd uvádza, že mimosporové konanie vyžaduje od súdu zistiť skutočný stav vecí, a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje aj tzv. vyšetrovací resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. V danej veci preto súd prvej inštancie by bol povinný vykonať aj iné dôkazy, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí. Keďže s poukazom na predmet konania mal súd prvej inštancie skutočný stav dostatočne zistený, preto nevykonával ďalšie dokazovanie. Za daného stavu mal súd podľa matky súd nariadiť dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania za účelom zistenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti a zároveň aj dokazovanie, či je otec spôsobilý na riadnu výchovu maloletého U. s ohľadom na charakterové a povahové vlastnosti, pracovnú zaneprázdnenosť a poruchu reči otca a vykonať aj iné dokazovanie, ktoré by prichádzalo do úvahy.

18. Námitka matky, že súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí návrhu na zmenu zverenia bez odborného znaleckého posudku, nebola dôvodná. Jej výhrady voči nariadenej striedavej osobnej starostlivosti (charakterom ako ani intenzitou) v konaní pred súdom prvej inštancie, nezodpovedali potrebe znaleckého dokazovania. Žiadne závažnejšie problémy alebo následky realizovania striedavej starostlivosti v prvoinštančnom konaní neboli tvrdené, ako ani preukázané. Skutkový ani dôkazný stav konania tak neodôvodňoval nariadenie znaleckého dokazovania (ktoré nie je obligatórnou povinnosťou). Paralelný model rodičovstva a nedostatky v konštruktívnej komunikácii rodičov, ktoré konštatoval psychológ, nie sú viazané na odporúčanie súdneho znalca v znaleckom posudku. Rovnako nebolo potrebné vykonať navrhované znalecké dokazovanie o vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti o maloletého pri zistení, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nenastala výrazná zmena pomerov od ostatného rozhodnutia.

19. Postup súdu v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania, predpokladom ktorého je potreba odborných vedomostí, mohol by sa javiť žiadúcim v prípade, ak by súd mienil realizovať zásah do doterajšieho modelu striedavej osobnej starostlivosti, zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky (čo však nebol daný prípad). V preskúvanom konaní nebol preukázaný žiaden negatívny vplyv na dieťaťa, aj vzhľadom na závery obsiahnuté v správach.

20. Iný postup súdu prvej inštancie bol by tiež v rozpore so základným právom dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Dohovor o právach dieťaťa garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného a osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu tak zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s obidvoma rodičmi a dostalo tak príležitosť viesť svoj vzťah s nimi, ako aj prejaviť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. V záujme dieťaťa však nie je, ak niektorý z rodičov úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa neuznáva a bráni mu byť dobrým rodičom. Výnimkou zo všetkých pravidiel vzťahujúcich sa na povinnosť zabezpečiť pravidelný rovnocenný kontakt obidvoch rodičov je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby jeho stretávanie sa s jedným rodičom bolo obmedzené. Ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý musí byť zdôvodnený závažnými okolnosťami, ktoré v danom prípade neboli preukázané. Naopak vek dieťaťa a doposiaľ nadviazaný veľmi pozitívny vzťah k obidvom rodičom vyžaduje pravidelné a intenzívne stretávanie s nimi, teda aj s otcom.

21. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj predložené správy od psychológa z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, logopedičky Mgr. D. a klinického psychológa PhDr. S. N., PhD., ako aj vyjadrenie učiteliek z materskej škôlky.

22. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že realizovaná striedavá osobná starostlivosť zabezpečuje legitímny cieľ a to najlepšie zabezpečenie potrieb dieťaťa, ktoré umožní ďalej rozvíjať intenzívnu emociálnu väzbu maloletého k obidvom rodičom, ako i výchovné pôsobenie otca ako druhého rovnocenného rodiča. Aby bol tento legitímny cieľ dôsledne napĺňaný, je potrebné pokračovať v odbornom poradenstve rodičov.

23. Nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynula potreba uloženia povinností rodičom, súd prvej inštancie správne uložil rodičom povinnosť pri odovzdaní dieťaťa zároveň podať stručnú písomnú informáciu o zdravotnom stave maloletého; o termínoch vyšetrení, konzultácií, sedení maloletého v nasledovnom týždni; o rozsahu úloh, ktoré má maloletý v nasledujúcom týždni splniť. Takéto riešenie je plne so záujmom maloletého a zodpovedá odporúčaniam psychológa po realizovanom výchovnom opatrení.

24. Posúdiac vyššie uvedené preukázané skutočnosti je potrebné uzavrieť, že od predchádzajúcej úpravy rodičovských práv a povinností, čo sa týka zverenia maloletého U. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, nedošlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodnej úpravy, preto súd prvej inštancie vecne správne zamietol návrh matky maloletého na zverenie do jej osobnej starostlivosti. S poukazom na vyššie uvedené zdôvodnenie, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, s použitím § 387 CSP potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

26. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).